

El llombrígol

(ALDC, I, 69. El llombrígol)

El domini català coneix bàsicament dos mots per a aquest concepte: *llombrígol* (o *llombrigo*), que ocupa *grosso modo* l'àrea oriental (amb les Illes i l'Alguer), i *melic*, estès per la part occidental, endinsant-se un xic en l'oriental. *Melic* deriva del llat. UMBILICU, a través de **omelig*, per afèresi de la *o-* inicial causada per la freqüència del context **l'omelig* (> *lo melic*) i per ensordiment de la *-g* final (> *melic*), realitzat ja el s. XIII; coneix variants com *embelic* (7), de factura occitana, *meliguet* (108), forma diminutiva, *milic* (86, 89), amb assimilació a la tònica, i *menigo* (11), compromís entre *melic* i *llombrigo*.

Llombrígol procedeix d'un derivat del mateix mot llatí, però amb sufix diminutiu, UMBILICULU, que va donar successivament *ombligol*, *ombrígol* (per

dissimilació de *l*) i, amb l'article, *l'ombrígol*, que, aglutinat, *lombrígol*, passa a *llombrígol*, per palatalització de la *l-* inicial (compareu amb el val. *leix*, *lleix* < *l'eix* i amb el cat. de transició oriental/occidental *lleura* < *l'heura*); el pas a *llombrigo* està en relació amb l'alternança *-ol/-o* àtons (*dròpol/dropo*, *trèmoll/tremo*, *estrígol/estrigo*, *llamàntol/llamanto*). Altres denominacions més puntuals: l'occitanisme *vedilla* (1) i les metàfores *botó* (123), o *botó "divino"* (34), i *guixa* (73, 76, 79, 80, 83), aquesta per comparació amb la llavor de la guixera. No apareix en el mapa un neologisme recent, *ring-ring*, relacionat amb el món infantil.

